

فاجعه در مشهد

تیم ملی ایران در هفته دهم و پایانی مرحله انتخابی جام جهانی در مشهد، میزبان تیم لبنان بود که دست آخر موفق شد با دو گل زینا از سد رقیب عبور کند و با توجه به شکست کره‌جنوبی در روز آخر، به‌عنوان صدرنشین گروه نخست مرحله انتخابی جام جهانی در منطقه آسیا معرفی شود.
بااین‌حال، اتفاق‌هایی که پیش از این بازی رخ داد، بر این دیدار تأثیر بسیاری گذاشت. یکی، دو هفته قبل از این دیدار مسئولان فدراسیون فوتبال ایران تصمیم گرفتند میزبانی آخرین بازی تیم ملی را به شهر مشهد بسپارند تا از این طریق تماشاگران سایر شهرها هم بتوانند بازی تیم ملی را از نزدیک تماشا کنند. با این وجود، از همان روزهای نخست اعلام شد که طبق نظر ستاد مبارزه با ویروس کرونا، این بازی قرار است بدون حضور تماشاگران باشد.
دو روز بعد اما در چرخشی شایان‌توجه، از سوی مسئولان ورزش مشهد عنوان شد که بازی با حضور هشت‌هزار نفر که معادل ۳۰ درصد از کنجایش کل ورزشگاه است، برگزار می‌شود.
بااین‌حال، بعد از باتماشاگر شدن این بازی، پرسش اصلی وضعیت حضور زنان تماشاگر برای این بازی بود. فدراسیون فوتبال پیش از این بازی یک بار در دیدار با کامبوج و یک‌بار هم در دیدار برابر عراق مجوز ورود

تماشاگران زن را به ورزشگاه گرفته بود. درواقع طبق قول و قرار ی که مسئولان دولت قبلی و البته مسئولان وزارت ورزش با فیفا داشته و تعهد کتبی داده بودند که بازی‌های تیم ملی با حضور تماشاگران زن برگزار شود. آن دو بازی طلسم‌ها را شکست و انتظار می‌رفت دیدار برابر لبنان هم با حضور تماشاگران زن برگزار شود. برخلاف تصور اما «علی اکبر هاشمی جواهری»، سرپرست اداره‌کل ورزش و جوانان استان خراسان رضوی، تکلیف ورود تماشاگران زن به ورزشگاه را روشن کرد و گفت: «شرایط برای حضور زنان مهیا نشده و احتمال ندارد زنان برای تماشای این مسابقه در ورزشگاه حضور داشته باشند». این اظهارنظر با واکنش فدراسیون فوتبال ایران مواجه شد. «حسن کامرانی‌فر»، دبیرکل فدراسیون فوتبال، در واکنش به احتمال غیبت زنان یا ورود آنها به ورزشگاه گفت: «نظر فدراسیون فوتبال، حضور زنان در ورزشگاه است. با توجه به تأکیدی که از سوی فیفا شده ما می‌خواهیم زنان هم وارد ورزشگاه شوند». این اختلاف‌نظر به سامانه بلیت‌فروشی برای این دیدار هم کشیده شد و زنان علاقه‌مند در ساعت‌های نخست از این گلایه داشتند که سامانه خرید بلیت برای آنها فعال نیست و فقط مردان می‌توانند بلیت تهیه کنند.

نگاهی به پشت‌پرده فاجعه‌ای که در حاشیه یک مسابقه فوتبال شکل گرفت

چه کسی مشهد را به هم ریخت؟

شهر مهمی مانند مشهد.

این سؤال که چه کسی تصمیم گرفت بازی را به مشهد ببرد، در عین سادگی می‌تواند پیچیده هم باشد؛ ولی بسیاری انگشت اتهام را به سمت دو نفر می‌گیرند؛ میرشاد ماجدی، سرپرست موقت فدراسیون فوتبال و احسان اصولی، عضو هیئت‌رئیس فدراسیون. قبل از پرداختن به قصورات میرشاد ماجدی، باید اشاره‌ای مختصر به وضعیت احسان اصولی کرد. او رئیس هیئت فوتبال خراسان رضوی است و سابقه عضویت در شورای شهر مشهد را هم در کارنامه دارد. عنوان شده که اصولی «احتمالا» برای «خودشیرینی» نزد عده‌ای مشخص با پیشنهاد به میرشاد ماجدی، بازی آخر تیم ملی را به‌جای تهران به مشهد منتقل کرده تا از این طریق احتمالا بتواند به مواردی که در سر دارد، برسد. اینجا پای میرشاد ماجدی به‌عنوان سرپرست موقت فدراسیون فوتبال به‌طور جدی‌تری گیر است. ادعا شده است که ماجدی برای قرارگرفتن در همین پست سرپرستی وامدار احسان اصولی است و برای آنکه بتواند لطف کوچکی به او کند، با پیشنهاد انتقال میزبانی تیم ملی از تهران به مشهد موافقت کرده

است؛ اما دراین‌بین اتفاق مهمی رخ داده که مسئله را پیچیده می‌کند. افراد نزدیک به هیئت‌رئیس کنونی فدراسیون فوتبال که پیش از این با «عزل موقت» شهاب‌الدین عزیزی‌خادم از ریاست فدراسیون خبرساز شده‌اند، مدعی هستند که انتقال میزبانی از تهران به مشهد، بدون مصوبه هیئت‌رئیسه رقم خورده و ازاین‌رو غیرقانونی است. تخلف اصلی در همین نقطه صورت گرفته است. دو نفر از اعضای هیئت‌رئیس فدراسیون در تصمیمی عجیب، یکباره بازی تیم ملی را از تهران به مشهد بردند. از اینجا به بعد سناریوی رخ‌داده وارد حواشاهی متعددی می‌شود که ظاهرا کسی حاضر نیست مسئولیت آن را برعهده بگیرد. این بار برخلاف عرف معمول که یک ماه قبل از میزبانی از یک بازی بین‌المللی باید ستاد میزبانی برگزار شود، فرصت از دست می‌رود و کارها بیش از آنکه با همفکری و مشورت صورت بگیرد، «خودسرانه» یا شاید «خودجوش» اداره می‌شود. نمونه این بلاتکلیفی را می‌توان در چند مورد دیده؛ اول عنوان شد بازی بدون تماشاگر است، بعد عنوان شد بازی با حضور پنج هزار تماشاگر برگزار می‌شود. این رقم، اندکی بعد به ۳۰ درصد

چندین ساعت بعد اما عنوان شد بلیت‌فروشی به زنان هم صورت گرفته است. اتفاق اصلی اما در فاصله سه ساعت مانده به بازی رخ داد که بیش از هزار نفر از زنان علاقه‌مند، بلیت‌به‌دست به محل برگزاری بازی رسیدند ولی در کمال ناباوری به آنها اعلام شده اجازه حضورشان به داخل ورزشگاه صادر نمی‌شود! این اتفاق با تجمع اعتراضی آنها همراه شد و سرانجام کار به مداخله مسئولان برقراری امنیت در ورزشگاه کشیده شد. با این وجود، زدن اسپرئی فلقل به تماشاگران زن، جو را متشنج کرد و چهره زشتی از فوتبال ایران ترسیم کرد. برخورد زنده با تماشاگران زن، تبدیل به سوزه اصلی رسانه‌های داخلی و خارجی شد و خیلی زود با واکنش‌های تند ی همراه شد. علیرضا جهانبخش، کاپیتان تیم ملی ایران، خیلی سریع در قبال این موضوع جبهه گرفت و گفت ورود زنان به ورزشگاه دغدغه بازیکنان تیم ملی است. مسئولان مشهدی اما خیلی سریع توپ را به زمین تهران انداخته و گفتند مجری تصمیماتی هستند که از تهران گرفته شده است. وزارت ورزش اما بی‌تابیه‌ای صادر کرد و نوشت سیاست ما حمایت از ورود زنان به ورزشگاه است. این‌طور شد که دوباره نقش مسئولان مشهدی در اتفاق‌های رخ‌داده حوالی ورزشگاه امام‌رضا پرنگ

این سؤال که چه کسی تصمیم گرفت بازی را به مشهد ببرد، در عین سادگی می‌تواند پیچیده هم باشد؛ ولی بسیاری انگشت اتهام را به سمت دو نفر می‌گیرند؛ میرشاد ماجدی، سرپرست موقت فدراسیون فوتبال و احسان اصولی، عضو هیئت‌رئیس فدراسیون

کنجایش ورزشگاه افزایش یافت و سپس مسئولان شهر مشهد عنوان کردند که با ۵۰ درصد کنجایش ورزشگاه، این مسابقه برگزار می‌شود. اتفاق تلخ‌تر، درباره ورود زنان به ورزشگاه بود که مسئولان مشهدی عنوان کرده بودند ممکن نیست؛ ولی دبیرکل فدراسیون گفته بود میسر است. دست آخر هم که چندین بلیت به زنان فروخته شد؛ ولی از ورود آنها به ورزشگاه به بدترین شکل ممکن ممانعت و با تعدادی از آنها برخورد شد. همین موضوع بهانه جدیدی به رسانه‌های خارجی داد تا دوباره تصویر نازیبایی از وضعیت حقوق زنان در ایران ترسیم کرده و آن را بهانه‌ای برای برخورد با فدراسیون فوتبال ایران کنند.

پشت‌پرده خبری است؟

تصاویر منتشرشده از برخورد و رفتار با تماشاگران زنی که قصد ورود به ورزشگاه را داشتند، به اندازه کافی تلخ بود که تقریبا هر سه قوه تأثیرگذار در ایران، دستور رسیدگی فوری به این پرونده را صادر کنند. با وجود این ابهام اصلی در این پرونده به قوت خود باقی است؛ آیا بازی را عمداً به مشهد بردند؟ پاسخ به این پرسش می‌تواند گره ابهامات بسیاری را بگشاید. مشهد، شهری خاص از لحاظ سیاسی در ایران است. تفاوت دیدگاه درباره اتفاقات اجتماعی به‌ویژه مسائل مربوط به زنان در این شهر، برجسته‌تر از سایر شهرهاست و می‌شد حس زد که مسئولان این شهر که به طرز مشهودی، اصرار به پیاده‌شدن تفکرات و دیدگاه خودشان در مشهد دارند، اجازه ورود زنان به ورزشگاه را ندهند. از طرفی، فیفا در نامه‌ای رسمی که پیش‌تر در همین روزنامه «شرق» منتشر شد، به‌صراحت به مسئولان فدراسیون فوتبال ایران هشدار داده که «مسئله ورود زنان به ورزشگاه برای بازی‌های ملی حل شده است و از این به بعد (سال ۱۳۹۸) بازدید را برای ورود تماشاگران زن به بازی‌های لیگ فراهم کنید». با توجه به همین یک بند مختصر، مشخص است که ورود زنان به ورزشگاه برای بازی‌های ملی در ایران «الزام» است و این نهاد با توجه به قول و قرار ی که مسئولان دولتی و ورزشی، پیش‌تر داده‌اند، حاضر به پذیرش بهانه‌ای جدید نیستند. عجیب آنکه بعد از گذشت دو سال از آن قول و قرار، حالا احتمالا «گاهانه» اجازه ورود زنان به ورزشگاه برای بازی‌های ملی را که امری الزام‌آور است، هم نداده‌اند! اینجاست که باید با شک و تردید به این اتفاق نگریست و دو نفری که تصمیم به برگزاری این دیدار در مشهد گرفته‌اند، باید شفاف توضیح دهند که چرا با وجود چنین الزاماتی، اصرار به برگزاری این دیدار در مشهد داشته‌اند؟ آیا آنها از نامه فیفا بی‌خبر بوده‌اند؟ یا اینکه آشنایی نسبت به فضای شهر مشهد نداشته‌اند؟ پاسخ به این دو پرسش قطعاً منفی است. حال اگر آتهایی که تصمیم به برگزاری این بازی در مشهد گرفته‌اند از موارد بالا اطلاع داشته‌اند، چطور چنین هزینه هنگفتی برای فوتبال ایران درست در آستانه جام جهانی تراشیده‌اند؟ آیا همچنان نفع عده‌ای در تعلیق و آشفتنگی فوتبال ایران است؟ اینها مواردی است که احتمالا نهادهای نظارتی و امنیتی مطابق با وعده‌ای که داده‌اند به‌زودی به آن رسیدگی خواهند کرد؛ ولی پسندیده است که پاسخ روشن و برخورد در کوتاه‌ترین زمان ممکن باشد.

زاد ی ربط دارد.

گروه‌بندی مسابقات جام جهانی ۲۰۲۲ با شرح زیر است:

گروه A: قطر، اکوادور، سنکال و هلند

گروه B: انگلیس، ایران، آمریکا و برنده پلی‌آف اروپایی (ولز، اوکراین یا اسکاتلند)

گروه C: آرژانتین، عربستان، مکزیک و لهستان
گروه D: فرانسه، برنده پلی‌آف بین‌قاره‌ای (پرو، استرالیا یا آمریکا)، دانمارک و تونس

گروه E: اسپانیا، برنده پلی‌آف بین‌قاره‌ای (نیوزیلند یا کاستاریکا)، آلمان و ژاپن

گروه F: بلژیک، کانادا، مراکش و کرواسی

گروه G: برزیل، صربستان، سوئیس و کامرون

گروه H: پرتغال، غنا، اروگوئه و کره‌جنوبی.
برنامه بازی‌های ایران در گروه B جام جهانی ۲۰۲۲

◆ انگلیس - ایران، ۳۰ آبان ۱۴۰۱، ساعت ۱۶:۳۰

◆ ورزشگاه بین‌المللی الخلیفه

◆ پلی‌آف اروپا (ولز، اوکراین یا اسکاتلند) - ایران، چهارم آذر ۱۴۰۱

◆ ساعت ۱۳:۳۰، ورزشگاه النمامه

◆ ایران - آمریکا، هشتم آذر ۱۴۰۱، ساعت ۱۲:۳۰، ورزشگاه البیت

شد. مسئولان فدراسیون فوتبال هم که از این برخورد‌ها شوکه شده بودند، ترجیح دادند سکوت کنند و فقط نظاره‌گر باشند. طولی نکشید که شایعه‌ها درباره برخورد احتمالی فیفا با فدراسیون فوتبال ایران نیز به میان آمد. اندکی بعد، فیفا با ارسال نامه‌ای به فدراسیون فوتبال ایران، خواستار توضیح درباره اتفاق‌های این بازی، به‌ویژه برخورد با تماشاگران زن شد. اگرچه عنوان شده فعلا خطری تیم ملی را تهدید نمی‌کند ولی ادعا شده که جریمه سنگینی در انتظار فوتبال ایران خواهد بود. خدشه‌دارشدن چهره ورزش ایران، برخورد زنده با زنان علاقه‌مند به فوتبال و از آن مهم‌تر، پرسش‌های بدون پاسخ درباره رفتار مسئولان در قبال ورود زنان به ورزشگاه با وجود تعهد قبلی، خیلی سریع پای ابراهیم رئیسی را به میان کشید تا او خواهان رسیدگی به این پرونده و برخورد با متخلفان شود. دادستان کل نیز خواسته مقصران در این زمینه سرعا معرفی و تنبیه شوند. محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس هم دیگر چهره سیاسی است که واکنش مشابهی به این موضوع داشته است. با وجود فاجعه‌ای که در مشهد رخ داد و ابعاد جهانی‌ای که پیدا کرده، مسئولان شهر مشهد می‌گویند میزبانی قابل‌قبول بوده و این شهر سرلند از این ماجرا بیرون آمده است.

جام جهانی

تیم ملی به امید تکرار خاطرات خوش؛ به یاد ۱۹۷۸ و ۱۹۹۸

پس از قرعه‌کشی جام جهانی، مشخص شد تیم ملی با تیم‌های انگلیس، آمریکا و برنده پلی‌آف اروپا هم‌گروه است. به گزارش فوتبال ۳۶۰، ایران در نخستین بازی خود در جام جهانی ۲۰۲۲، در اولین روز رقابت‌ها با انگلیس دیدار خواهد داشت. در دومین بازی با برنده پلی‌آف بین اسکاتلند، ولز و اوکراین روبه‌رو می‌شود. تیم ملی در آخرین مسابقه به مصاف آمریکا می‌رود. به بهانه رویرویی با این تیم‌ها، سابقه تقابل ایران با حریفان خود در جام جهانی مرور شده است.

ملت طلایی به دنبال تکرار درخشش برابر انگلیسی‌ها

انگلیس تنها هم‌گروهی ایران است که تیم ملی سابقه رویارویی با آن را ندارد. بازیکنان تیم ملی اما در تقابل‌های اخیر با تیم‌های انگلیسی موفق نشان دادند و مثلث هجومی ایران دروازه حریفان انگلیسی را باز کرده است. سردار آزمون در این دوره لیگ قهرمانان به چلسی انگلیس گل زد. فصل پیش نیز مهدی طارمی با گل ی زینا دروازه چلسی را باز کرد که نامزد جایزه پوشکاش شد. طارمی تنها بازیکنی نیست که به زیبایی به چلسی گل زده و قبل از آن علیرضا جهانبخش این تجربه را داشته است. جهانبخش یکی از گران‌ترین بازیکنان تاریخ برایتون انگلیس است و در تیم ملی قطعی، الهپیار صیادمشن در فوتبال انگلیس توپ می‌زند.

دیدار با آمریکا اوج شوکوفانی نسل ۹۸

از بازیکنانی که از جام ملت‌های آسیا ۱۹۹۶ تا جام جهانی ۱۹۹۸ در تیم ملی بازی کردند، به‌عنوان نسل طلایی یاد می‌شود. نقطه اوج این نسل، صعود به جام جهانی پس از ۲۰ سال و کسب نخستین پیروزی در این مسابقات بود. تیم ملی موفق شد تیم ملی آمریکا را با گل‌های حمید استیلی و مهدی مهدویکیا با نتیجه ۲ بر یک شکست دهد. این بازی از سوی فیفا، بازی قرن نامیده شد. شکست مقابل ایران برای آمریکایی‌ها بسیار حیثیتی بود و به دنبال آن بودند که به هر نحوی آن را جبران کنند و چندین بار پیشنهاد بازی دوستانه از سوی فدراسیون فوتبال آمریکا مطرح شد تا اینکه سه بازی دوستانه برای تیم ملی در آمریکا تدارک دیده شد که یکی از آنها مقابل تیم ملی آمریکا بود که با نتیجه تساوی یک - یک به پایان رسید. در آن بازی هم مهدویکیا برای تیم ملی گل زد. آمریکا پس از پرتغال دومین تیمی است که تیم ملی برای دومین بار در تاریخ جام جهانی با آن روبه‌رو خواهد شد.

آیا اسکاتلند هم تجربه تکراری ایران خواهد شد؟

تیم ملی با هر سه تیم حاضر در پلی‌آف اروپا سابقه تقابل داشته است. ایران اولین امتیاز خود در تاریخ جام جهانی را برابر اسکاتلند کسب کرد و در اولین تجربه خود در معتبرترین تورنمنت فوتبال جهان، با تک‌گل ایرج نادایی‌فرد به تساوی یک- یک دست یافت. آخرین حضور اسکاتلند در جام جهانی به سال ۱۹۹۸ بازمی‌گردد و این تیم در هر هشت حضور خود در جام جهانی، در مرحله گروهی حذف شده؛ این اتفاق برای این تیم در سه دوره بازی در جام ملت‌های اروپا نیز رخ داده است. تیم ملی در راه آماده‌سازی جام جهانی ۱۹۷۸، احتمالا به دلیل شباهت بازی ولز با اسکاتلند، با این تیم بریتانیایی بازی دوستانه داشت و با نتیجه یک بر صفر شکست خورد. این تنها شکست ایران مقابل تیم‌هایی که با آن در جام جهانی دیدار خواهد داشت، محسوب می‌شود که البته بازی با ولز هنوز قطعی نشده است. تیم ملی در زمان مربیگری برانکو ایوانکوویچ در سال ۲۰۰۲ با اوکراین بازی تدارکاتی داشت و با گل علی دایی روی آخرین پاس گل ملی مهرداد میناوند به پیروزی رسید.

فوتبال درامروز

یکشنبه ۱۴ فروردین

فخرسیاسی – آلومینیوم ۲۰۰۰

ترکتور – مس رفستجان ۳۰:۲۰

وستهام – اورتون ۳۰:۱۷

تاتنهام – نیوکاسل ۳۰۰۰

بارسلونا – سویا ۳۰:۲۳

یونوتوس – اینتر ۱۵:۲۲

باری سو ژرمن – لوریان ۱۵:۲۳